

دانشگاه یزد

انجمن علوم و مهندسی منابع آب

بیانیه پایانی

هفتمین کنفرانس ملی
مدیریت منابع آب ایران

دانشگاه یزد

۲ و ۳ آبان ۱۳۹۷

 انجمن علوم و مهندسی منابع آب	عنوان گزارش: بیانیه پایانی هفتمین کنفرانس ملی مدیریت منابع آب ایران در دانشگاه یزد - آبان ۱۳۹۷	7WRMC-002	شناسه گزارش:
		۱۳۹۷/۰۸/۳۰	تاریخ تنظیم:
گیرنده مدرک:	۱ از ۳	شماره صفحه:	

هفتمین کنفرانس ملی مدیریت منابع آب ایران با رویکرد «پیوند چرخه آب و اکولوژی در مناطق خشک برای پایداری سرزمین» در ده محور:

- پایداری اکوسیستم های آبی با نگاهی ویژه به سفره های آب زیرزمینی
- برنامه ریزی و مدیریت جامع و بهم پیوسته منابع آب سطحی و زیرزمینی در حوضه های آبریز
- تجزیه و تحلیل مولفه های چرخه هیدرولوژیک با نیازهای اکولوژیک در حوضه آبریز
- مدیریت چرخه آب شهری با تاکید بر نیازهای محیط زیستی و اکولوژیک در محدوده شهری
- نقش ساختارهای حاکمیتی، حقوقی و قانونی در مدیریت منابع آب
- مدیریت کیفیت منابع آب، فاضلاب ها، پساب های صنعتی، زه آب های کشاورزی و آب های برگشتی
- مدیریت تقاضا و مصرف با مشارکت ذینفعان و بهره برداران
- مدیریت وقایع حدی (خشک سالی و سیل) و تغییر اقلیم
- بررسی ارزش آب و نقش اقتصادی آب در تعادل بخشی منابع آب
- رد پای آب و مدیریت آب مجازی در بیلان آب دشت ها

در تاریخ ۲ و ۳ آبان ماه ۱۳۹۷، توسط انجمن علوم و مهندسی منابع آب ایران، دانشگاه یزد، وزارت نیرو و با مشارکت وزارت جهاد کشاورزی، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت صنعت، معدن و تجارت و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و با حضور استادان، دانشجویان، صاحب نظران و متخصصین این حوزه برگزار گردید.

کنفرانس با خوش آمدگویی و سخنرانی جناب آقای دکتر اولیا رییس دانشگاه یزد و جناب آقای دکتر مکنون رییس هیئت مدیره انجمن علوم و مهندسی منابع آب آغاز شد و سپس جناب آقایان دکتر سروش، معاون امور آب و آبفای وزارت نیرو، دکتر گتمیری، رئیس جامعه مهندسان مشاور ایران، دکتر جوادیان زاده، مدیرعامل آب منطقه ای یزد و دکتر ملکی نژاد دبیر کنفرانس به ایراد سخنرانی پرداختند.

جناب آقای دکتر اردکانیان وزیر محترم نیرو و ریاست عالی کنفرانس نیز از طریق ویدئو کنفرانس بر ضرورت مشارکت و همفکری دانشگاهیان، خبرگان و متخصصین، در برنامه های عمل مدیریت آب به ویژه جنبه های اجتماعی آن تأکید کردند و اعلام نمودند که انجمن علوم و مهندسی منابع آب به عنوان نهاد علمی و تخصصی غیردولتی، برای استفاده از این ظرفیت های ارزشمند و همکاری و همراهی با وزارت نیرو برنامه ریزی و اقدام نماید.

در دو روز برگزاری کنفرانس ۴۵۰ مقاله به صورت شفاهی و پوستری ارائه گردید که حدود ۴۰٪ آن ها متعلق به کارشناسان و محققان دستگاه های اجرایی بودند. چهار نشست تخصصی موضوعی شامل **سازگاری با کم آبی** توسط وزارت نیرو، **مدیریت وقایع حدی (خشکسالی و سیل) و تغییر اقلیم** توسط مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق بازرگانی ایران، **فرصت ها و چالش های تأمین و مصرف آب در بخش صنعت** توسط سازمان صنایع کوچک و شهرک های صنعتی و **آمایش آب محور** توسط شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران برگزار گردید.

در پایان نیز بر اساس آیین نامه تشکیل و فعالیت نمایندگی های انجمن علوم و مهندسی منابع آب ایران، با هدف گسترش فعالیت انجمن در سرتاسر کشور، همزمان با برگزاری هفتمین کنفرانس ملی مدیریت منابع آب ایران، اولین نمایندگی انجمن در استان یزد به آقای دکتر حسین ملکی نژاد عضو هیات علمی دانشکده منابع طبیعی دانشگاه یزد اعطا شد.

  انجمن علوم و مهندسی منابع آب	عنوان گزارش:	7WRMC-002	شناسه گزارش:
	بیانیه پایانی هفتمین کنفرانس ملی مدیریت منابع آب ایران در دانشگاه یزد - آبان ۱۳۹۷	۱۳۹۷/۰۸/۳۰	تاریخ تنظیم:
گیرنده مدرک:	۱۳۹۷	۲ از ۳	شماره صفحه:

با توجه به یافته‌ها و توصیه‌های حاصل از سخنرانی‌ها، نشست‌ها و مقالات ارائه شده، انطباق فرآیند برنامه‌ریزی و اقدام مدیریت بهم‌پیوسته منابع آب با توجه به ابعاد توسعه پایدار (محیط‌زیستی، اجتماعی، اقتصادی) در سه سطح محلی، حوضه آبریز و ملی ضروری است. جمع‌بندی رهیافت‌های کنفرانس به شرح زیر برای ارتقای حکمرانی آب کشور توصیه می‌گردد:

بهره‌وری و تعادل بخشی

- برجسته کردن تجارب موفق در تعادل بخشی منابع آب و آبخوان‌ها نظیر تجربه موفق حوضه آبریز رودخانه قره‌چای به عنوان الگو و معرفی آن‌ها به تشکلهای آبران، کشاورزان و مدیران منابع آب حوضه‌های آبریز مختلف توصیه می‌شود.

- توسعه و حمایت از هر نوع فن‌آوری در بخش کشاورزی برای ارتقای بهره‌وری فیزیکی و اقتصادی آب و کاهش مصرف آب کشاورزی مبتنی بر شاخص‌های تبخیر و تعرق واقعی و تلفات در آبیاری کشاورزی و پایداری کمی و کیفی منابع آب و خاک ضروری است.

برنامه آمایش و سازگاری

- آمایش سرزمین بر پایه ظرفیت‌های طبیعی و منابع آب و محدودیت‌های ناشی از آن‌ها نیاز به ایجاد فهم مشترک بین تمامی ذی‌نفعان در سطوح ملی و محلی و مشارکت آن‌ها در مراحل تصمیم‌گیری، طراحی، اجرا و پایش در برنامه توسعه پایدار دارد. حمایت از اراده مدیریتی ابراز شده در وزارت نیرو برای پیاده‌سازی آمایش آب محور به همه کنشگران حوزه‌های آب و محیط‌زیست در چارچوب اهداف توسعه پایدار توصیه می‌شود.

- با توجه به شرایط اقلیمی کشور و اثرات حوادث حدی ناشی از تغییر اقلیم (سیلاب، خشکسالی‌ها، امواج گرمایی، ...)، شیوه‌نامه‌های طراحی و برنامه‌های اقدام نیاز به تغییر از رویه گذشته‌نگر به آینده‌نگر و سازگار با اقلیم دارد.

- به منظور ارزیابی اثرات انسانی و محیط‌زیستی ناشی از تغییر اقلیم در حوضه‌های آبریز و چگونگی سازگاری با تغییر اقلیم و کم‌آبی، تهیه و اجرای برنامه‌های بین بخشی توسط دستگاه‌های اجرایی دولت ضروری است.

- شیوه تخصیص منابع آب نیاز به تغییر با رویکرد پیوند آب-غذا-انرژی، با لحاظ محرک‌های اقلیمی و تولید ثروت دارد.

ارتقا آگاهی و ظرفیت‌سازی

- با توجه به تغییر اقلیم و ناپایداری کره زمین به منظور مواجهه و سازگاری با تحولات طبیعی و شرایط زیستی و کم‌آبی، تغییر در محتوا و سرفصل‌های دروس دانشگاهی در حوزه‌های علوم و مهندسی آب متناسب با پیشرفت فن‌آوری‌ها و تغییر در سبک زندگی و تحولات اجتماعی و نیز ایجاد هم‌افزایی بین دانش‌آموختگان رشته‌های مختلف مرتبط با علوم و مهندسی منابع آب ضروری است. در این خصوص، ایجاد زیرساخت‌های مناسب برای برقراری ارتباط دائمی بین مراکز تصمیم‌گیری و مراکز علمی و تحقیقاتی و تشکلهای فنی و مهندسی توصیه می‌شود.

- شناسایی و آگاهی‌رسانی به ذی‌نفعان و جوامع محلی در خصوص پیوند سامانه چرخه هیدرولوژیکی با زنجیره استحصال، تأمین و مصرف آب و بازچرخانی پساب، تأمین غذا و انرژی و نقش خدمات اکوسیستمی در رفاه و امنیت معیشتی جوامع محلی الزامی است.

- برای نهادینه کردن تفکر آمایشی، ظرفیت‌سازی آموزشی در دانشگاه‌ها و آموزش حین خدمت برای کارشناسان و سیاست‌گذاران در دستگاه‌های اجرایی دولت ضروری است.

 دانشکده مهندسی منابع آب آبخیز علوم و مهندسی منابع آب	عنوان گزارش:	7WRMC-002	شناسه گزارش:
	بیانیه پایانی هفتمین کنفرانس ملی مدیریت منابع آب ایران در دانشگاه یزد - آبان ۱۳۹۷	۱۳۹۷/۰۸/۳۰	تاریخ تنظیم:
گیرنده مدرک:	۳ از ۳	شماره صفحه:	

- برای هماهنگی مدیریت بهم پیوسته آب با برنامه توسعه پایدار کشور ظرفیت‌سازی و استفاده مؤثر از کارشناسان اقتصادی، علوم اجتماعی و حقوقی - مدنی در ساختار مدیریت آب در در سطوح محلی، حوضه آبریز (منطقه‌ای) و ملی (سرزمینی آب) یک ضرورت است.

همکاری ملی و مدیریت مشارکتی

- تهیه برنامه همکاری ملی با اولویت همکاری بین بخشی در دولت به منظور تدوین برنامه‌های معیشت جایگزین متأثر از جغرافیای طبیعی و انسانی کشور، محدودیت منابع آب و تغییر اقلیم با هدف صیانت از منابع آب و محیط‌زیست و منابع طبیعی برای پایداری سرزمین مورد نیاز است.

- فراهم آوردن شرایط استفاده همگرا و منسجم از ظرفیت‌ها و تشکلهای علمی و فنی و مهندسی، فرهنگی و دینی ارزشمند کشور و دانش بومی غنی، برای سازگاری با شرایط محدودیت طبیعی و کم‌آبی به منظور پایداری منابع آب کشور ضروری است. بدین منظور توصیه می‌شود راهبردهای آب کشور با رویکرد سازگاری با کم‌آبی با مشارکت همه ذی‌نفعان و اتاق‌های فکر ملی و استانی، انجمن‌های علمی و مراکز علمی و تحقیقاتی و تشکلهای فنی و مهندسی در سطح محلی، استانی، حوضه آبریز و ملی مورد بازنگری قرار گیرند.

- با توجه به اهمیت بازچرخانی آب در زنجیره تأمین آب و سلامت محیط‌زیست، ارتقای مستمر سطح فن‌آوری‌های بازچرخانی آب از طریق تقویت سرمایه‌گذاری، مشارکت بخش‌های دولتی و خصوصی و فرهنگ‌سازی و آگاهی‌بخشی در این حوزه، ضروری است.

- تهیه و اجرای برنامه‌های اقدام در حوضه‌های آبریز بین بخش‌های آب و محیط‌زیست با مشارکت ذی‌نفعان ضروری است.
- برای کاهش و بهینه‌سازی مصارف آب نیاز به تهیه برنامه عمل بین بخشی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و درازمدت است. بدین منظور تهیه و اجرای برنامه عمل بین بخشی برای مدیریت مصرف و تقاضا با مشارکت بخش‌های اقتصادی و ذی‌نفعان مرتبط در سطح ملی و حوضه‌های آبریز مورد توصیه است.

اصلاح ساختار و حکمرانی

- تمرکززدایی و اصلاح ساختار مدیریت منابع آب کشور با توجه به تنوع شرایط محیط‌زیستی، اقلیمی، اجتماعی و معیشتی مصرف‌کنندگان آب برای تقویت رویکردهای مدیریت مشارکتی منابع آب ضروری به نظر می‌رسد. تلاش برای الگوسازی حکمرانی محلی با همکاری جمعی ضروری است.

- زیرساخت‌های پایش کمی و کیفی مصارف آب و مدیریت اطلاعات متناسب با شرایط کم‌آبی در کشور توسعه نیافته‌اند. سرمایه‌گذاری در این حوزه توسط بخش‌های تأمین و مصرف‌کننده آب اکیداً توصیه می‌شود.

- با توجه به اهمیت جنبه‌های حقوقی آب در مدیریت تخصیص و مدیریت مصارف آب، تقویت زیرساخت‌های حقوقی ضروری است. تعامل نزدیک‌تر خبرگان و سیاست‌گذاران در حوزه‌های مدیریت منابع آب و حقوق آب برای ظرفیت‌سازی ساختاری در این حوزه توصیه می‌شود.